

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy óra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
Negyedév. e. . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik kétfő kivétellel minden nap
Felolós főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Az exlex és a felsőház reformja

Budapest, július 5. A nemzetgyűlés ma az indemnitás vitáját folytatta, amelyhez még igen sok szónok van feliratkozva különösen az ellenzék részéről.
Kovács Nagy Sándor kormányparti képviselő az ellenzéknel puhatólózott ma délelőtt az iránt, hogy hajlandók lennének-e a szónokok táblájáról letöröltetni neveiket és milyen feltételek mellett? Nem lehet tudni, hogy vajjon Kovács Nagy Sándor ezen akciója megbízás alapján történt-e vagy sem.

Lehet, hogy csak puhatólózásról van szó, mert a képviselők maguk szerencsére ha az exlex állapotot veget érne és a nemzetgyűlés rendes alkotó munkájához láthatna hozzá.

Az indemnitási vita után még két kisebb pénzügyi javaslat tárgyalására kerül a sor és mint megbízható forrásból értesülünk, a kormány még a felsőház reformjáról szóló javaslatot is meg a nyári szünet előtt kívánja letárgyalatni.

A képviselők körében meglehetősen nyugtalanúságot okozott ez a hír, mert a legtöbben az aratás és eséplés idejére otthon szeretnének lenni és a főrendiházi javaslat tárgyalását őszre kívánják halasztani.

A főrendiház összetétele

Értesülésünk szerint az igazságügyminiszteriumban most tárgyalják a főrendiház reformjáról szóló törvényjavaslat tervezetét. Az eddigiek szerint a Tomcsányi Vilmos-féle javaslat alapevei megmaradnak, csak a részletekben lesznek változások. Az új főrendiházban a régi főrendiházi tagok egyrészt kivül a vármegyék kiküldöttjei, a gazdasági testületek vezetői, az egyházi főhatóságok, kereskedelmi és ipari, valamint mezőgazdasági és társadalmi egyesületek képviselői, továbbá a munkástestületek megbízottai foglalnak helyet.

Huszár elnöklése körül

A nemzetgyűlés mai egész ülése alatt erősen tartotta magát az a hír, hogy Rakovszky István zárt ülést fog kérni, amelyen Huszár Károly, a nemzetgyűlés alelnökének 1918 őszén tanúsított magatartását kívánja szövegeztetni. A zárt ülést egy tegnapi közbeszólással kapcsolatban akarta kérni Rakovszky István. Tegnap ugyanis Rakovszky azt mondotta, hogy ő 1918 őszén tiltakozni akart a nemzetgyűlés erőszakos felosztása ellen és Huszár Károly nem engedte. Rakovszky István ettől a szándékatól utóbb elállott.

Erre vonatkozóan kérdést intéztünk Huszár Károlyhoz, aki a következőket mondotta:

— En az elnöki székben mindvégig ahhoz a klasszikus eljáráshoz alkalmazkodtam, melyet Rakovszky István követelt még elnöksége idején. Csodálom, hogy ez ellen éppen Rakovszky István szívesen így fel, hiszen ezt csinálta ő is az összes képviselőkkel szemben. A tárgyalások állandó zavarására egyetlen egy képviselő sem arrogálhat magának jogokat, legkevésbé a volt elnök.

A keresztyén ellenzék holnap a parlamentben értekezletet tart, melyen elhatározták, hogy Huszár Károly alelnökkel szemben milyen magatartást tanúsítanak. Az ellenzék valószínűleg a passzivitás álláspontjára fog helyezkedni.

Harc a szociálistákkal

A Keresztyén Nemzeti Egység Pártjában ma este nagy élénkség uralkodott s hevesen vitatták a mai parlamenti eseményeket. Az a fel fogás alakult ki, hogy a szociáldemokraták agresszivitásával szemben a pártnak a legerélyesebben fel kell vennie a harcot. A párt képviselőtagjai különben elítélik, hogy Rakovszky és Grieger a mai ülésen egy alkalommal a szélső baloldallal együtt szavaztak.

Válaszúton a szociálisták

A magyarországi szociáldemokrata szakszervezetek vezetősége meglehetősen kínos helyzetben van a külföldi elvtársakkal szemben. Ezek a bécsi emigráció vége-hossza nélküli rágalomkadjárata következtében sehogysem tudják elképzelni és elgondolni azt, hogy a Magyarországi Szociáldemokrata párt a marxizmus legfelsőségebb követeléseit legálább egyelőre kikapcsolja programjából és némi hajlandóságot mutat

a nemzeti építő munkában való részvételre ahelyett, hogy a felforgatásra törekednek elsősorban.

Ezért a külföldi Internationale semmiképpen sem akarja elismerni Peidlékat a magyarországi szocializmus vezetőinek, hanem továbbra is a Bécsbe szökött és onnan visszatérni nem merő emigránsokat tekinti a magyarországi szocializmus hivattott vezetőinek és csupán velük hajlandó az összeköttetést felvenni.

Az ellentétek áthidalására a magyarországi szociáldemokratapárt először Jászai Samat küldte ki Lipcsébe, de ezt a kiküldetést siker egyáltalán nem koronázta.

Ezért utóbban Peidl Gyula utazott ki, hogy a part vezetőségének elismerését kieszközölje.

Szociálistáink mindenestre választóul allanak és választásuk döntő lesz magatartásukra nézve. Ha komolyan veszik fogadkozásukat, akkor lehetetlennek látszik, hogy ezentul is a nyugati szélső szocializmus felé orientálódjanak. Ha mégis erre az álláspontra helyezkednének, akkor ez az októberi forradalmi alapra való visszatérést jelentené, amely egyértelmű volna azzal, hogy a nemzetépítő munkában való részvételük csupán kecségtető ígélet.

Rakovszky jelöltsége

Nyiregyháza nemzetgyűlési képviselője, mint ismeretes, Kállay Tibor pénzügyminiszter lett, aki azonban nem ezt, hanem a nagykanizsai mandátumát tartja meg. Az új választáson Nyiregyháza választó közönségének nagyrésze Rakovszky Iván belügyminisztert óhajtja felléptetni. Az ellenzék hír szerint Bródi Ernő demokrata jelöltségével kísérlétezik. A belügyminiszter megválasztását bizonyosra veszik.

Viharos ülés a Házban

Budapest, jul. 5. A nemzetgyűlés mai ülését egy negyed 11 órakor nyitotta meg Scitovszky Béla alelnök. Az elnöki bejelentések után áttérnek az indemnitás folytatóság tárgyalására.

Vasady Balogh György: Valamennyi szónok beszédében igen mérsékelt hangot használt és mindnyájan a gazdasági kérdéseket hozták előtérbe és e tekintetben hajlandók közreműködni a kormányval is.

Ma az ankét korát éljük. — A tőke célja ma tisztán az, hogy a konjunkturát kihasználhassa. Látjuk ezt abban, hogy az új vállalatok 85 százaléka export-import részvénytársaság, amelyeknek egyetlen céljuk az hogy tőkéjüket gyorsan megsokszorozzák.

— A tőkét hasznos vállalkozásra kell kényszeríteni A tőke másik ré-

sze pedig a tőzsdén játszik és tancot lejt a papírok körül, azonban komoly és rentabilis vállalkozásokban nem vesz részt. Azért ezt a tőkét úgy kell megrendszabályozni, hogy rentabilis vállalkozásokba fogjon, gyárakat, műhelyeket alapítson, ahol munkaalkalmat találjon a dolgozó. De itt a társadalmi osztályoknak is kötelességeik vannak, sőt módjaik ennek elősegítésére. Itt van elsősorban a szociáldemokrata párt, amely pártcélokra fényes összegeket szed a tagjaitól, sőt a választások alatt is szép összegeket gyűjtött össze pártcélokra.

— A külföldi és pedig amortizációs kölcsön útján lehet megindítani a lakások építését. Kéri a kormányt, hogy vegye fel újra a tárgyalások fonalát. A kormány mindezeidegfigyelmén kívül hagyta a falusi házak építésénél az egészségügyi követelmé-

nyeket. Tekintettel arra, hogy a kormánynak megvan a szándéka a társadalom minden egyes rétege kivánságának kielégítésére és a konsolidáció útjának egyengetésére, az indemnitási törvényjavaslatot megszavazza.

Drózdai az indemnitásról

A következő szónok Dródi Győző. Ugy látja, hogy a törvényjavaslat a mult évi költségvetés alapján készült. Gazdasági helyzetünk leomlása fokozatosan megy végbe. Meg kell figyelni a kereskedők állandó panaszait. Az az impressziója, hogy a kormány 10-12 vállalat kedvéért a többi pusztulni hagyja. A külföldön szomorú jövődőt jósolnak a magyar koronának.

A felhatalmazást nem adja meg a kormánynak, minthogy nincs megelégedve annak politikájával.

A földbirtokreformról azt mondja, hogy ezt a törvényt már majdnem ezeltől két esztendővel ezeltől hozták, azonban még a mai napig sem hajtották végre. A házépítés céljaira előirányzott 300 milliót kevesli.

— Ezután kritika tárgyává teszi a kormány adópolitikáját. A legigazságtalanabb volt az őrlési adó és örömmel konstatálja, hogy a kormány ezt az adót 15 százalékról 10 százalékra szállította le. A földadó helyett helyesebb volna behozni az egységes jövedelmi és kereseti adót.

Külpolitikánk a közelmúltban Genova jegyében működött. Véleménye szerint az eredménytelenség oka abban rejlik, hogy Magyarországot a konzervatívok képviselték. Sajnálatos körülménynek tartja, hogy a határkiigazító bizottság működéséről csupán a külföldi sajtóból szerztünk tudomást. Javasolja, hogy a kormányt utasítsa a nemz. gyűlés, hogy terjesszen elő érdemleges jelentést a határkiigazító bizottság működéséről.

A szabadkőművesek körül

— Beszélni kívánok a szabadkőművesekről is.

A szónokot állandóan közbekiáltásokkal zavarják, úgy hogy a nagy zajban se a beszédet, se a közbeszólásokat nem lehet érteni.

Dródi Győző: Ismétlem, a szabadkőművesek eszközei a szeretet . . .

Felkiáltások: Dehogy is, a destruktív.

Dródi Győző: 1920 május havában egy különítmény jelent meg a szabadkőművesek palotájában.

Urbanics Sándor: Ugy látszik, ez nagyon fáj.

Dródi: Wiesingerék azonban csak pár nap múlva tudtak egy lakshivatali végzést felmutatni, amely szerint a palotát elfoglalhatják.

Felkiáltások: Nagyon jól tették.

Dródi ezután egy belügyminisz-

teri végzést olvas fel, amelyben Dömötör Mihály belügyminiszter a szabadkőműves szervezetet feloszlatja.

A kormányt lelkesen éljenzi Dömötör.

Drózdí: A vizsgálat a szabadkőművesek ellen még ma sincs elrendelve, pedig a szabadkőművesek összeköttetéseit figyelembe kell venni. (Állandó nagy zaj a Házban).

Drózdí: Az uralkodó népek és az uralmon levő férfiak legnagyobb része szabadkőműves.

Felkiáltások: Zsidó szabadkőműves.

Gri-ger Miklós: Szabadkőműveseket sohasem fogunk tűrni.

Hebelt Ede: Éljen a kongregáció.

Greiger Miklós: Éljen, éljen!
Erre az egész kormánypart és a keresztény ellenzék éljenzi a kongregációt.

Prónay György (Drózdí felé): Védi a szabadkőműveseket.

Gri-ger Miklós: Nagyon jól ismerjük a szabadkőműveseket.

Drózdí: Határozati javaslatot nyújtott be, hogy a nemzetgyűlés utasítsa a kormányt, hogy a szabadkőművek ellen a vizsgálatot három hónapon belül folytattassa le.

Felkiáltások: Hallatlan, hogy ilyet is mer beadni!

Drózdí: Szóvá teszi ezután egyes egyetemi tanároknak tanszékiüktől való megfosztását. Határozati javaslatot terjeszt be, utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy az egyetemi tanév megkezdése előtt nyújtson be javaslatot a numerus clausus megszüntetéséről. *Közbeszólások: Amerikában ép most hozzák be.*

Vihar a napirend miatt

Elnök napirendi indítványt tesz.

Rakovszky István a napirendi indítványhoz kér szót. A napirendi indítványt bizonyos módosítással fogadja el. A drágaság ugyanis olyan nagy mérveket öltött, hogy már tűrhetetlenné válik. Indítványozza, hogy a holnapi ülés első tárgya az új lakásrendelet és drágaság okozta helyzet megbeszélése legyen. Meg van győződve arról, hogy ezzel a kérdéssel rövidesen végezhetnek.

Nagyatádi Szabó István az elnök indítványának elfogadását ajánlja.

Felkiáltások különösen a szociáldemokraták részéről: A kormány nem engedi a drágaságot letörni.

Nagyatádi Szabó István éles hangon fordul a szociáldemokraták felé: *Az urak beszélhetnek amit akarnak, mi pedig azt tesszük, amit mi akarunk!*

A miniszternek e szavaira nagy izgalom támad a szociáldemokrata pártban. *Óriási zaj támad, amelyből nem lehet megérteni az egyes közbeszólásokat.*

Elnök folyton csenget, a szociáldemokraták közül egyesek felállanak és a padokat verik. A többségi párt tagjai rákiáltanak a szociáldemokratákra:

Üljenek le! Üljenek le! A zaj mindjobban nő, a közbeszólások özöne hangzik el, amelyek azonban teljesen elvesznek a nagy zajban. Elnök állandóan rázza a csengőt. A nagy zsvajból csak **Propper Sándor** hangja süvít ki.

— Hogy mondhat ilyet egy miniszter.

A szociáldemokraták agresszív fellépésére óriási felzúdulás támad a Ház minden oldalán.

Az elnöklő **Huszár Károly** harsány hangon rendreutasítja **Propper Sándort**.

Rakovszky István állandóan kiabál valamit, hangja azonban teljesen el-

vész a nagy zajban, amelyben nem lehet érteni egyetlen közbeszólást sem.

Propper újra kiabál valamit és újra veri a padot, mire **Huszár Károly** másodszer is rendreutasítja. A nagy zajban az elnök hiába próbál rendet teremteni, ezért az ülést 5 percre felfüggeszti. A felfüggesztés után a képviselők a terem közepére tódulnak. Nagyatádi Szabó Istvánt körülvesszik az egységspárti képviselők és éljenzéssel, tapssal üdvözlik.

Elfogadják a napirendet

Az ülés újból való megnyitása után nagyatádi Szabó István szólal fel:

Engedelmet kérek, amikor itt kötelességemet teljesítem, nem tudom, hogy miért támadtak meg olyan nagyon. Érthető, ez a támadás, ha életbevágó kérdésről van szó, de egy napirendi indítványról...

Propper Sándor: A miniszter ur gorombáskodott.

Felkiáltások a kormányparton: Igy nem lehet beszélni. Ez szovjethang. (Az elnök folyton csenget.)

Nagyatádi Szabó István: A sértést önök kezdték. Önök provokálnak minket!

(A láрма állandóan tart, az elnök folyton csenget.)

Nagyatádi Szabó István: Napirendi indítványt fentartja és kéri a nemzetgyűlést, hogy az elnök általa javasolt napirendet fogadja el.

Berky Gyula felszólalása után, melyben kifejti, hogy a kormánypartnak is szívén fekszik a drágasági kérdés megoldása, de nem engedik meg, hogy a nemzetgyűlés munkarendjét bármi okból, taktikai szempontból megzavarják,

elnök szavazásra teszi fel a napirendi indítványt.

A nagy többség az elnök napirendi indítványát fogadja el.

A „Népszava” elkobzása

Daruváry igazságügyminiszter válaszol **Proppernek** a „Népszava” elkobzása tárgyában tett interpellációjára és kijelenti, hogy az elkobzás nem a kivételes hatalom alapján történt, hanem a büntető perrendtartás alapján. Az ügyészség a „Népszava” kérdéses számában a magyar állam és a nemzet elleni becsmérlést látott.

Propper az igazságügyminiszter válaszára nem veszi tudomásul.

Ezután újra az igazságügyminiszter szólal fel.

Rakovszky Iván belügyminiszter válaszol **Proppernek:**

— Megállapítottam, hogy a toloncházban abszolút példás rend van. **Propper** képviselő ur azt mondotta, hogy a sajtószabadság abból áll, hogy az igazságot meg lehessen írni. Sajnos, a „Népszava” nem írta meg az igazat.

A Ház mindkét miniszter válaszára tudomásul veszi.

— **Megszűnt kommunista lapok.** Pécsről jelentik: A Baranyából elmenekült kommunisták múlt év novemberében napilapot indítottak Eszéken „Eszéki Magyar Ujság” címen. A lap kevés érdeklődéssel találkozott, előbb napilapból heti lappá alakult át, most pedig július 1-ével kénytelen volt megjelenését beszüntetni. Ugyancsak megszűnt a Nagybecskerekben megjelenő „Fáklya” című lap, amely szintén kommunista szellemű volt.

Elnök jelenti, hogy Nagyatádi Szabó István beszéde alatt **Propper Sándor** a következő kijelentést tette: Nagyatádi Szabó István Kun Béla. Ezért a kifejezésért rendre utasítja. **Rakovszky István** ugyancsak rendre utasítja ma kifejezéséért, amelyet nagyatádi Szabóval szemben használt: Kötelességtudó tisztességes ember lemondott volna! Gondoljon Esküdtre.

Személyes kérdésben

Bénárd Ágoston személyes kérdésben kér szót. A kommunizmus bukása után a munkásbiztosító pénztár tisztviselői szavával voltak kénytelenek állásukat elhagyni, részben felakasztották őket, részben börtönbe kerültek, részben emigráltak, másrészt pedig itélet alapján államnelzet és hazaellenes magatartásuk miatt eltávolították őket, épugy, mint **Propper Sándort**. (Közbeszólások a jobboldalról: ahá, ahá ahá!)

Elnök: Györki Imre képviselő ur állítólag inparlamentáris kifejezést használt. Amennyiben ez megtörtént, rendreutasítom.

Propper Sándor kijelenti, hogy egy nyomozó osztag vezette az igazolást, amely osztag, munkája után, a magyar Himnuszot énekelte el. (Felkiáltások: Gazemberek, le vele.)

Elnök: A képviselő urnak e kifejezése a képviselők többségének a nemzeti üdvületét sérti, ezért a képviselő urat rendreutasítom.

Györki Imre visszatartsítja azokat a vádakokat, amelyeket ellene **Bénárd** felhozott.

Interpellációk

Szcutovszky alelnök fél 4 óra után nyitotta meg újból az ülést.

Reischl Richard interpellációjában kéri a Balaton rohamos apadásának meggátlását.

Nagyatádi Szabó István válaszára az interpelláló képviselő és a Ház tudomásul veszi.

Szabó József a budapesti közüzemi munkások sztrájkja tárgyában intéz interpellációt a belügyminiszterhez. **Rakovszky** belügyminiszter biztosítja az interpelláló képviselőt arról, hogy a sztrájkoló munkásokon kívül a többi munkás is megkapja a kért fizetésemelést.

Vázsonyi Vilmos a készülő lakásrendelet tárgyában interpellál. Kérdi, hol van az alapja annak, hogy a kormány új lakásrendelet szándékozik kibocsátani, holott a felhatalmazási javaslat 6. szakasza értelmében ilyen kérdések négy hónapon belül a törvényhozás útján rendezendők. Hajlandó-e a kormány egyelőre átmeneti intézkedéseket tenni és ezt a kérdést törvényjavaslat alakjában a nemzetgyűlés elé hozni. Hajlandó-e a rendelet kibővítése előtt a pénzügyi bizottság még az igazságügyi bizottság előtt benyújtani a tervezetet?

Az interpelláció kiadatik a miniszterelnöknek és a népjóléti miniszternek.

Az ülés vége fél 6 órakor volt.

A lakásrendelet

Budapest, július 5. Köztudomásu, hogy az új lakásrendelet-tervezet ügyében a kereskedelmi és ipari képviselők napok óta szaktanácskozásokat folytatnak.

A lakásrendelettel kapcsolatban a kereskedelmi és iparkamara még a mai nap folyamán sürgős felterjesztéssel fordul a miniszterelnökhöz, valamint a kereskedelemügyi miniszterhez.

A kamara felterjesztésében egyebek között kijelenti, hogy a mértéknélküli béremelés különösen a kisebb helyiségek tekintetében további nagyarányú drágulásnak lesz kiinduló pontja.

Ily módon az újabb infláció elkerülhetetlenné válik, ami a pénzünk további leromlására fog vezetni. A béremelés a házi urakra nézve nem jelent előnyt, mert a további drágulás egyformán sújtja a házi urakat és a lakókat.

A lakásrendelet, mint hírlik, holnap reggel nem fog megjelenni. A liberális ellenzék ezt Vázsonyi mai interpellációjának tulajdonítja.

Szomjas Gusztáv sajtópere

Ismeretes, hogy a múlt év júliusában egyik helyi reggeli lap lekötölte **Reitz** János állategészségügyi felügyelő ellen indított fegyelmi eljárás aktáit megfelelő kommentár kíséretében. A következő napon a „Tiszántúli Hírlap”ban „Politikai üldözés” cím alatt egy cikk jelent meg s a fegyelmi eljárást politikai üldözésnek tulajdonította. Ugyanakkor **Reitz** János nyilatkozatot helyezett el több debreceni napilapban, s azt a tényt, hogy a titkos fegyelmi ügy iratait egyik helyi lap lekötözhette, titkos kezek s maffia munkájának nyilvánította.

A nyilatkozat éle, bár névszovint nem volt megemlítve, **Szomjas** Gusztáv, Hajdumegye akkori főispánja, jelenleg nemzetgyűlési képviselő ellen irányult, aki emiatt rágalmazási pert indított a cikk szerzői ellen. A cikkért **Pálffy József** főszerkesztő, a nyilatkozatért **Reitz** János vállalta a felelősséget, akiket tegnap délután vont felelősségre a kir. törvényszék **Ujfalussy** József elnöklelte alatt működő büntetőtanácsa. A vádat **Bod** Kálmán ügyész képviselte, **Szomjas** Gusztáv képviselőben, aki nem jelent meg a tárgyaláson, dr. **K. Nagy** Zoltán ügyvéd jelent meg, míg a vádlottak védelmét dr. **Galyassy** János ügyvéd látta el.

Reitz János kihallgatása során kijelentette, hogy ő nyilatkozatában nem **Szomjas** Gusztávról szólt, hanem azokról, akik a fegyelmi ügy iratait tiltott módon közölték a sajtóval. Ő azt nem állította, hogy a fegyelmi ügy iratait **Szomjas** Gusztáv adta volna ki a sajtónak közlés végett.

Pálffy József előadja, hogy a cikke megírásában az a meggyőződés vezette, hogy **Reitz** ellen politikai hajsza eredményeképpen indult meg a fegyelmi eljárás. Kéri több tanu kihallgatását s a fegyelmi s a fegyelmit megszüntető határozat beszerzését közérdekből.

A bíróság rövid tanácskozás után a bizonyítás kiegészítésére irányuló kérelemnek részben helyt adott s a tárgyalást elnapolta.

Megvasalva a bíróság előtt

Megrögzött tolvaj állott tegnap a bíróság előtt. Kezén, lábán erősen megvasalva hozta be a szuronyos börtönőr a tárgyalóterembe, mert mint kiderült, a tárgyalás előtt közvetlenül megakart szökni a fogházból. A szökés azonban meghiúsult.

Pályafutásának jellemző büntetéseinek eddigi skálája. Először a fiatalok bírósága ítélte el lopásért hat hónapi fogházra, majd Kassán volt a javítóintézetben. Pár esztendő múlva ugyancsak lopásért ítéltek el s akkor már egy évi börtönt kapott.

Amint kiszabadult, újra lopott s jelenleg az ezért kapott három évi fegyházbüntetését tölti.

A neve Szekeres Ferenc, debreceni születésű kertészsegéd. Legutóbb 1921-ben Debrecenben több betöréssel lopást követett el Boruss György, Nagy Sándor és mások kárára. Buzát, korpát, ékszerszámokat lopott.

A perbeszéd után Ujfalussy József elnök kihirdette az ítéletet, mely szerint két rendbeli lopásért, újabb három évi fegyházat kapott Szekeres, aki megnyugodott az ítéletben. Valószínűleg összbüntetését szabnak ki a megrögzött javíthatatlan tolvajra.

Ingó-e ami inog?

Egyik hajduvárosban esett meg az alábbi fura dolog. Egy nyakas hajduivadék eladta a házat, mert hát nagyon rá volt szorulva a kis pénzmagra, de kikötötte, hogy az ingó dolgot nem adja vele, csak éppen a házat és a kertét. A szerződést annak rendje és módja szerint megkötötték és az új háztulajdonos be is költözött a lakásba.

Alig örült pár napig a takaros új portának, mikor megjelent a régi tulajdonos s megrázta a ház kerítését, amely bizony — be kell vallani — a rázás következtében megingott egy kicsit.

Hát ez is inog, akkor hát ingó — kiáltotta a régi tulajdonos s ezzel szekérre rakta a kerítést s büszkén elhajtott. Az új tulajdonos kénytelen kellett belenyugodni, hogy a kerítés is inog.

Azonban ez csak a kezdet volt, mert másnap újra megjelent a tulajdonos s most a csirkeöl, disznóöl is inogni kezdett s azt is elvitte a szekérre, ezt már az új tulajdonos sem hagyta szó nélkül s parázs kis verekedés támadt, amelynek most a bíróság előtt lesz folytatása. Ott dül el, mi hát az ingó vagyon s mi az ingatlan. Ingó vagyon-e az ami inog?

Kommunisták és fascisták harca. Rómából jelentik: Andria városában egy fascista, akit a kommunisták lelőttek, behalt sebeibe. Az eset nagy izgalmat keltett a fascisták körében. Izgalmukat növelte még az, hogy a polgármester nem akarta megengedni a temetésnek egy nappal későbbre való halasztását. A fascisták erre megszállták a várost, behatoltak a községházára, az erkélyről leszedték a vörös zászlót és helyébe háromszínű zászlót tűztek ki. A nemtetsző képeket elégették. Később a szomszéd városok fascistái csatlakoztak hozzájuk. A kormány páncélautókon csapatokat küldött Andriába a rend helyreállítására.

Nincs meg a vörös csokor megrendelője

Nyomozás a Munkás Otthonbeli felköszöntők miatt

Mint ismeretes, a rendőrség széleskörű nyomozást indított annak kiderítésére, hogy kik rendelték a múlt hét szombatján azokat a piros szegfűből összeállított és vörös szalaggal ellátott virágcsokrokat, amelyeket a Nizzai-virágcsarnokban állítottak ki közszemlére a polgárság nagy megbotránkozására s amelyeket a Munkás otthonban tartott banketten akartak Jánosi Zoltán és Györki Imre nemzetgyűlési képviselőknek átnyújtani.

Több detektívesoport nyomozott ebben az ügyben; igen sok munkást hallgattak ki a dohánygyárban — az egyik csokor szalagján tudniillik a dohánygyáriak vannak megnevezve — de a munkások közül egy sem akarja vállalni a virágcsokorrendelést, mind tagadja, mintha csak tudott is volna a csokorrendelés teréről is. A nyit sikerült megállapítani, hogy a Nizzai-virágcsarnokban egy munkáskülső asszony rendelte a csokrokat, aki erősen kötötte magát a vörös színhez s vörös szalaghoz s kerekén kikötötte, hogy fehér szegfűt ne tegyenek a csokorba.

A csokor árát, 1500 koronát és a 150 korona forgalmi adót előre kifizette. Az asszony kiléte azonban ismeretlen.

Azt is megállapította a nyomozás, hogy a „Jövők megalapítójának” feliratu csokrot a dohánygyári munkások szociáldemokrata szakszervezete, az „Ami megváltóknak” felirású csokrot pedig a Csapókerti Szociáldemokrata Kör vezetői rendelték meg. A virágcsokor megrendelői ellen indított nyomozás ügyében rövidesen érdekes fordulat várható.

A rendőrség ezzel párhuzamosan abban az irányban is nyomoz, hogy teljes világosságot derítsen a Munkás otthonban elhangzott beszédekre is, amelyek sok egybehangzó valomás szerint több, erősen izgató kitételt tartalmaztak. A rendőrség most elsősorban a jelenvolt két hírlapíró fogja kihallgatni, akik az elhangzott beszédek nagy részét gyorsírással lejegyezték, nevezetesen a Hajduföld és a Debreceni Független Ujság munkatársait.

A dohányinség és a lakáskérdés

Debrecen a múlt hóban

Debrecen város közigazgatási bizottsága tegnap délután Miskolczi Lajos főispán elnöklése alatt ülést tartott.

Vargha Elemér tb. főjegyző bemutatta a szokásos adatokat tartalmazó polgármesteri jelentést, melyet tudomásul vettek.

Vass Károly tanácsnok bejelentette, hogy a közigazgatási bizottságnak félévenként jelentést kell tennie a kormányzat közigazgatási észrevételeiről.

A most esedékes jelentés első sorban rámutat arra, hogy a választójogi rendelet nagyon kevés időt állapított meg a választói névjegyzékek összeállítására és így annak felülvizsgálása csak felületes lehetett.

Az ajánlások átvizsgálására is kevés az idő; legalább egy-két hétre volna szükség, a szavazólapokat pedig peccséttel kellene ellátni.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium hatáskörében szükségesnek látja a város, hogy az óvodáknál előforduló mulasztásokat is kihágásnak minősítsék, és hogy a Homokkertben a Bégány melletti csendőrlaktanyában iskolát állítsanak fel.

Az igazságügyminiszteri reszortban szükségesnek látja a bizottság Debrecenben egy 500 gyermekre kontenplál javítóintézet felállítását, a honvédelmi tárca keretében a beszállási törvény revízióját, a népjóléti minisztérium ügykörében pedig kiegészítő kórház felállítását.

Puskás Kálmán szóváteszi, hogy a lakáskérdés megoldásáról nincs szó a javaslatok közt.

Magoss György: Nagyon helyes, csak akkor nem 300 milliót, hanem egy milliárdot kellene megszavazni az államnak lakásépítésre. A vagyonlakók is elképzelhetetlen összegbe kerülnek.

A bizottság végül is Puskás Kálmán indítványára a lakáskérdés megoldásának sürgetését is bevette a felterjesztésbe.

A mérnöki hivatal terjesztette elő ezután jelentését, melyhez hozzá-

szólva Márk Endre rámutatott arra, hogy Debrecenben az utcai kövezet botránnyosan rossz állapotban van.

A felszólalás alapján a kövezetjavítási programot is felvették a közgyűlés munkarendjébe.

Tüdős Kálmán dr. tiszti főorvos terjesztette elő ezután jelentését, mely szerint június hónapban kedvezőbbek voltak ugyan az egészségügyi viszonyok, de a halálozás emelkedett a gümőkór miatt. Kiemelte a jelentés a kiegészítő kórház felállításának elodázhatatlan szükségességét is. A születések száma június hónapban 229, a halálozásoknál 212 volt, tehát a természetes szaporulat 17. Házasságot 76 pár kötött, a mentők 205 esetben nyújtottak első segélyt.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Lánczy Gyula pénzügyigazgató tette meg ezután jelentését az adózásról.

Puskás Kálmán a jelentéshez szólva rámutatott arra, hogy bár Debrecen lakossága a dohányjövődéket pontosan fizeti, mégis do-

hányhoz már több mint három hónapja csak a kiváltságosok tudnak jutni.

Miskolczi főispán: Majd Jánosi képviselő ur segíteni fog a hibán!

Lánczy pénzügyigazgató kijelenti, hogy a dohányellátás a dohányjövődéki igazgatóság hatáskörébe tartozik. Ő már több ízben előterjesztést tett arra vonatkozólag, hogy Debrecen dohányadagját emeljék fel. Ezt azonban eddig nem sikerült elérni. Ami az elosztást illeti, igazságtalanság ott nem fordult elő.

Apróbb ügyek lefolytatása után az ülés 6 óra után ért véget.

Napsugár vagyonmentő árverés ma délután 3 órakor. Piac-u. 10. I. Az árverés ma befejeződik.

Kitűnően olcsón ékezhetsz étlap szerint Albert Belvárosi Éttermében, Debrecen, Városház-utca. Köztisztviselőknek nagy árengedmény!

Alkalmi vétel!

Vágyonrendezés miatt sürgősen eladó konyhakertészetre kiválóan alkalmas kert rajta kis lakóházzal

Nemes-utca 7.

A Nemes-utca párhuzamosan megy az István-uttal és összeköti az Acél-utcát és a Margit-utcát. A föld területe 950 négyszögöl. Jelenleg felesbe van kiadva.

Ára 200 ezer K

Az adásvételi ügylet megköthető a „Hajduföld” szerkesztőségében, Piac-utca 59. délután 6 és 7 óra között.

Működnek az adófelszámamlási bizottságok

Az adófelszámamlási bizottságok működésüket pénzügyminiszteri rendeletre május hó közepén a választásokra való tekintettel tudvalevőleg megszüntették. Azok, akiknek ügyeit nem tárgyalták le, adják lefizetésére június hó 30-ig haladékokat kaptak.

A kereskedelmi és iparkamara június hó 24-én távirati megkeresést intézett a pénzügyminiszterhez és a kereskedelemügyi miniszterhez, az adófelszámamlási bizottságok működésének újra felvétele és újabb befizetési halasztási engedélyezése érdekében.

A kereskedelemügyi miniszter most értesítette a kamarát arról, hogy a kamara kérését a pénzügyminiszternél átíratással támogatta. A június 27-én kelt átirat ramutat arra, hogy a kamara kérelme a kereskedelmi és ipari érdekek szempontjából méltánylandó és ezért azt a pénzügyminiszter jóindulatába ajánlotta.

Az adófelszámamlási bizottságok, mint azt tegnap a Hajduföld közölte is, működésüket kedden, július 4-én már meg is kezdték.

Tizedes mérlegek

elsőrendű hazai gyártmány dob-sinek, mentőszekrény s az összes gépészeti cikkek kaphatók

Sesztina Lajos

vaskereskedésében.

Ha őszül a haja

próbálja meg egyszer a méregmentes

Diana-hajfestőt,

mely 17-féle színváltozatban kapható és így mindenki tetszése szerinti szint érhet el. Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R. T.
Budapest, V., Nádor-u. 30.

A z orgoványi pör

Budapest, július 5. A mai tárgyaláson a védők terjesztették elé kérelmüket a bizonyítás kiegészítésé iránt, amit a törvényszék részben el is rendelt.

Orosz Károly György főhadnagy, Danics volt századparancsnoka arról az írásról tett vallomást, amelynek alapján Danicsék hiányos értékeket kaptak vissza az Izsáki Népbanktól.

Beck Ilona tett ezután vallomást apjának elhurcolásáról és elmondta azt a jelenetet, amikor Zbona me- nekülő apjára rálőtt.

Ezután Makay Imre tüzérkapitányt hallgattak ki, aki elmondja, hogy az oláhok a zsidókkal összepaktáltak és kegyetlenül bának a lakossággal. Különösen Orgovány vidékén. A zsidók nagyon jóban voltak a románokkal, kiket valósággal megvesztegettek ezek az emberek.

Az izsáki ellenforradalom leverésében kik voltak a részesei vagy kik szerepeltek mint besugók, nem tudja, annyit azonban tud, hogy az összes gyanús elemek mind zsidók voltak.

Ezután Beck Gyula a meggyilkolt Beck Sándor testvére tesz vallomást. A bíróság a tárgyalás folytatását holnap reggel 9 órára halasztotta el.

A deficit csökkentése

Az államháztartás jelenlegi helyzetével és a javítás módjával foglalkozott a minap egyik pénzügyi szaktekinthelyünk. Rámutatott arra, hogy a mai Csonka-Magyarország adminisztrációja ugyanakkora apparátussal történik, mint a régi nagy Magyarországé, pedig a terület a régiéek egyharmadrészére zsugorodott össze. Ez egyik oka a sok milliárd ráfizetésnek az államháztartásra. A deficit megszüntetése csak az összes állami intézmények egyszerűsítésével lehetséges. A hasznos beruházásoktól nem szabad most sem tartózkodnunk, hanem igenis az állam költségvetésében nagyon sok olyan kiadás van, melyet redukálni lehet és kell.

Adózási rendszerünk túlságosan komplikált és hozzá igazságtalan is, mert a városi lakosságot aránytalanul terheli.

Mezőgazdasági termelésünkben nagy visszaesés tapasztalható a háború előtti eredményekhez képest s ma csak annyit termelünk, amennyi saját belföldi szükségleteinkre elég. Ha csak arra a fokra emelkednének a terméseredmények, mint ahol a háború előtt voltak, 25-30 milliárd értékű gabonát tudnánk exportálni és külkereskedelmi mérlegünk passzivitása véget érne. Ehez azonban természetű politika kellene, amint erre a Köztelek helyesen rámutat.

Vádirat a sörkartell ellen

Tegnap az a hír terjedt el a sörkartell körében, hogy az árak 100 százalékos felemelése mégsem fog simán befejeződni, a mint azt remélték.

A halottnak hitt Árvizsgáló Bizottság energikusan fellépett a sörkartell ellen. Még a múlt hét végén megbízottai megjelentek a budapesti sörgyárakban és alaposan átvizsgálták a gyárak könyveit abból a szempontból, hogy a sörárak ilyen horribis felemelése jogosult.

A vizsgálat teljes három napig

tartott, úgy látszik a kartellre nézve nem végződött kedvezően, mert az Árvizsgáló Bizottság feljelentést kíván tenni a sörgyárak ellen az uzsorabíróságnál.

Az akció lefolytatásával a bizottsághoz beosztott ügyészséget bízták meg; tudvalevőleg ugyanis az Árvizsgáló Bizottsághoz több királyi ügyész van beosztva, akik külön osztály keretében működnek és a központi ügyészségtől függetlenül járnak el. Ez az ügyészség készíti vádiratot a sörgyárak ellen és úgy értesülünk, hogy a vádirat ma vagy

holnap az uzsorabíróság kezében lesz.

Természetesen a sörgyárak hamar értesültek az ügyészség akciójáról és pillanatnyilag felmerült körükben az a gondolat, hogy az árakat esetleg mérsékeljék és ezzel bírják rá az Árvizsgáló Bizottságot a vád elejtésére. Azonban azok kerültek többségbe, akik a gyárak részéről a harc végsőig való lefolytatása mellett vannak és így az árleszállítás terve megbukott. A sörkartell el van határozva, hogy végletekig viszi a dolgot.

Baltazár „diadalutja” józan amerikai világitásban

Mióta Debrecen szépszávu püspöke elindult Amerikába, hogy némileg reparálja azokat a hibákat, amiket ő és az ő társasága a debreceni ref. kollégium vagyonekzelésében évek hosszú során át elkövettek, — gyakran jelennek meg tudósítások a magyarországi liberál és radikál lapokban, amelyek meghatározó szerefefteljes fogadtatásról, káprázatos sikerről és ünneplésről számolnak be.

Valóban nehéz kacagás nélkül olvasni az Egyetértés július 2-iki számában közölt tudósításból azt az igazán megdöbbentő nézőpontot, mellyel az ibolyaszerénységű püspök ünneppé kívánja avatni május 22-ikét: azt a napot, amelyen ő, (azaz hogy: ő) Amerika földjére lépett.

Kissé más világitásba helyezi ezt az amerikai kiruccanást az A Nép newyorki tudósítója június 20-án kelt levelében.

Fővárosi laptársunk erre vonatkozó cikkét, mely főleg a Baltazárnak a zsidót emelylítőben tömjénező viselkedésével foglalkozik, itt ismer- tetjük:

Newyork, június 20. A „Nép” annak idején megírta, hogy Baltazár Dezső, Debrecen püspöke amerikai körútjában Newyorkba érkezett. A gyűlések egész sorozatán izgat Magyarországot és a most uralkodó nemzeti irányzat ellen. Hogy az amerikai zsidóság zsebéből megnyithassa, állandóan megjelenik a zsidóság gyűlésein és nagy propaganda munkájában, amely teljesen méltó a bécsi emigráció működéséhez, minden eszközt megragad arra, hogy a zsidóságnak hizelegve, saját fajtáját befekeltse. Egyébként Newyorkban előkelő szállóban lakik, ahol nagyon jól érzi magát s a hozzá látogatóknak fényképet osztogat.

Természetes, hogy az amerikai magyarság nem jó szemmel nézi a Baltazár püspök működését, és már is több incidense volt azokkal, akik Amerika földjén sem nézik jó szemmel a zsidóság terjeszkedését és az ehhez szolgáló módon keztenyújtó Baltazár-féle propagandát.

A közel napokban Debrecen püspöke nagy politikai beszédet tartott a Legvinton operaházban. A jórészt szemita jellegű hallgatóság előtt fekete püspöki talárban jelent meg Baltazár, kinek beszédéből a következő érdekes részleteket ragadjuk ki:

— A boszorkányokról, amelyek nincsenek, ne essék hivatalos szó — kezdi beszédét Baltazár, miközben Magyarország nagy történelmi hivatásáról beszél. Hogy azután ezt a történelmi mondatát meg is erősítse, a következőkben rátér a „magyarországi borzalmas viszonyokra”,

amelyek valószínűleg szintén nincsenek.

— Hogy a jelenével Magyarország a művelt emberiség részvételéből mit érdemel, arról már nehezebb beszélni — folytatja kötelesszerénységgel Baltazár. Három forradalom viharzott rajtunk keresztül, még a jogrendnek mindig dűledezőben vannak az alapjai, még a numerus clausus mindig vitássá teszi a hivatott erők szabad kifejlődése iránti tiszteletünket. Azonban ne méltóztassanak elfelejteni, hogy Csonka-Magyarország népének nagyobb része nem azonosítja magát a rendellenességek tényével.

Ernek a nagyobb résznek azonban csak erőszak útján lehetne érvényesülnie — fejezi be nagy bölcsességgel hazánk kiváló jóakarója, miközben elfelejt magyarázatot adni arra, hogy a többség miért ne tudná akaratait keresztülvinni. Tudtunkkal ugyanis a kisebbségek akaratát szokás forradalom útján érvényre juttatni.

A gyűlés végén Baltazár az egész világ zsidóságának bocsánatát kéri, ha másért nem, — mondja a püspök — ezért a táborért, ennek a tábornak igénytelen vezéréért, mondjuk, mi értünk.

Természetes, hogy ez a szerénység meghatotta a hallgatók szívét és rituális tapsal adtak kifejezést gyönyörűségüknek. Ilyen olcsó pénzért nem hízelkedett még egyetlen főpap sem a zsidóságnak, hiszen amint írják, száz dollárral rögtön meg is adták a propaganda püspök vérdíját.

Természetes, hogy Baltazár püspök nem volt meglegedve ezzel az összeggel és így az Amerikai Magyar Zsidó Szövetség estélyén is fellépett. Füredi Samu, Rechtzeit Helén, Blau Olga zeneművészek, Fleisher és Rosenberg rabbik sorában egész jól festett Baltazár fekete taláros alakja. Beszédet mondott, amelyet a zsidók kulturájának méltóságával kezdett, nem felejtve el megjegyezni, hogy a zsidóság őszelleme hatalmas előrevivő erő volt az emberi művelődés egész területén az egyetemes emberi szabadságért, jogokért, testvériségért, egyenlőségért és mindezekben rejlt emberi tökéletesbedésért mindig együtt fog küzdeni a zsidósággal.

Mialatt a hangversenyteremben Baltazáron kívül jelenlevő egyetlen keresztény, az ajtónálló, székényében kezével takarta el piruló arcát, a nagy püspök a numerus clausust kezdte ostromolni, mondván, hogy ennek a szégyenparagrafusnak irányozza neki támadása faltörő kosát. Meg fogja fujni „aranytrombitáját”. De jól vigyázzon miúndaki, mert az

ő amerikai útjának sikertelensége éppen ezért az otthoni küzdelem sorsát is megpecsételné.

Nem hiszi, hogy a numerus clausus eltörölésének fekete hullója megjelenne a mostani özönvíz felett. El kell égetni az igazság oltárán ezt a szégyenszüleményt és ennek az oltárnak megépítésére kér segítséget a szövetségtől.

Ezután Baltazár távozott, írja. A gyűlés tagjai tiszteletüknek felállással adtak kifejezést. A hangverseny után gyűlést rendeztek — a szövetség saját céljaira. Itt tehát alaposan kijátszották a nemes főpapot, mert a zsidók megtapsolták ugyan, fel is álltak a tiszteletére, gyűjtést is rendeztek, de a gyűjtés eredményét már meguk vágták zsebre.

Szegény Baltazárnak tehát még az az erkölcsi elégtétel sem jutott osztályrészül, hogy az ország gyálázásáért kijáró tiszteletdíjat, helyesebben vérdíjat Judás pénz gyanánt vágassa a zsidók szemébe. Így jár az, aki egyéni és pártfogultagságból hazája ellen emeli fel a szavát.

Kormányzósértés

Érdekes bűnpert tárgyalt tegnap délelőtt a debreceni kir. törvényszéken Uffalussy József büntetőtanácsa. A vádlott Ilju Tardi Gábor hajduböszörményi lakos volt s kormányzósértés vadja alatt ült a vádlottak padján.

Ugyanis egy este, 1921 február 26-án egyik hajduböszörményi korezmában meglehetősen ittas állapotban súlyosan sértő kifejezésekkel illette a Kormányzat, a nemzeti hadsereget s Hez edis Pál altabornagyot.

— Nem értek semmit sem a mai katonák, — mondotta többek között — Hegedüs Pál altabornagy is gazember alezredeseivel együtt. A Kormányzót pedig reprodukálhatatlan durva szavakkal illette.

A vádat Bod Kálmán kir. ügyész képviselte, míg a védelmet dr Nagy István ügyvéd látta el. Tardi ittaságával védekezett s ittas voltát több tanu, így Debreceeni Gábor korezmáros, Domingó Lajos és mások is megerősítették, míg mások, így Máté Márton korezmáros azt vallották, hogy Tardi nem volt ittas, legfeljebb spicces.

Bod Kálmán vádbeszédében a vádlott példásan szigorú megbüntetését kérte, míg dr Nagy István védő az enyhítő szakaszok alkalmazását óhajtottta.

A bíróság kormányzósértés és becsületsértés vétségében mondotta ki bűnösnek Tardit s ezért 3 hónapi fogház s 2 ezer korona pénzbüntetés mellett egy évi hivatalvesztéssel sújtotta. Az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért fellebbezett.

A berlini nyomdász-sztrájk

Bécs, jul. 5. A Politische Korrespondenz jelenti: Az Ausztria-Magyarország között létrejött, a múlt-hétén Bécsben aláírt árucserre egyezményt a megállapított határidőn belül a két kormány jóváhagyta. Ezzel az egyezmény életbelépett.

Berlin, jul. 5. (Wolff.) A berlini nyomdászok ma délelőtt tartott ülésükön a munkás sajtó megjelenését határozták el. Ennek folytán a Vorwärts bár kisebb terjedelemben, de ismét megjelent.

HIREK

— **A legfiatalabb magy. r. tábornok.** Debreceni kis diák volt valamikor *Álgya Papp* Sándor, abban az időben, amikor édes apja itt állomásozott. Az alig 45 éves kiváló vezérkari tisztet a Kormányzó most a magyar nemzeti hadsereg tábornokává nevezte ki. A legfiatalabb generális egyelőre megmarad eddigi beosztásában: mint első adlatus József Ágost királyi herceg mellett teljesít szolgálatot.

— **Debrecen sz. kir. város közigazgatási bizottsága** közölte, hogy a Debrecen—Hajdunánási vasút Debrecen—Vásártér állomásától kiágazólag a Debrecen—Nyirbatori h. é. vasút r. t. által a Kishogyesin tervezett iparvágány közigazgatási bejárása *Finály* Lajos miniszteri tanácsos vezetésével első július hó 15-ik napjának délelőtt 8 órájára a város-háza tanácstermében tüzetett ki.

— **Szabadságról.** Dr *Csige* Sándor rendőrfogalmazó visszatért szabadságáról s újra megkezdte munkáját a rendőrségen.

— **A sörkartell az uzorabíróság előtt.** Budapesten az árvizsgáló bizottság energikusan fellépett a sörkartell ellen. Megbízottai megjelentek a budapesti sörgyárakban és alaposan átvizsgálták a gyárak könyveit, abból a szempontból, hogy a sör árak ilyen horribilis felemelése jogos-e. A vizsgálat teljes három napig tartott. Ugy látszik a kartellre nézve nem végződött kedvezően, mert az árvizsgáló bizottság feljelentést kíván tenni a sörgyárak ellen az uzorabíróságnál. A vádirat ma vagy holnap az uzorabíróság kezébe kerül. A sörgyárosok körében felmerült az a gondolat, hogy az árakat esetleg mérsékeljék.

— **Petőfi centenárium Erdélyben.** Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi irodalmi társaság rendezésében impozáns méretekben indult meg a Petőfi jubileum szervezése. Petőfi hős halálának évfordulóján július 31-én Segesvárott országos ünnep lesz. A jubileum második szakasza október második felében az ugynevezett Petőfi-héttel indul meg. Ez alkalommal az erdélyi irodalmi társaság Petőfi irodalmi alapot létesít.

— **Megszűnt a középiskolában a 4-ik osztály utáni véleményezés.** Miniszteri rendelet szerint a negyedik osztályt végzők bizonyítványába az osztályfőnök záradékul bevezethette, hogy az illető diákok az ötödik osztályba való felvételre alkalmasnak találja-e vagy nem. Ha nem, akkor ezt a megállapítást vezették be a bizonyítványba: „Felsőbb osztályba léphet, de a gimnáziumban nem folytathatja tanulmányait.” Az ilyen diákok csak felsőbb kereskedelmibe iratkozhattak be. Ezt a rendeletet most megváltoztatta a kultuszminiszter. Bár az egyes gimnáziumokban már az ide is beírták a záradékot, a kultuszminiszter rendelkezése ezeket a záradékokat megsemmisítette. Így azokat is fel lehet venni az ötödik osztályba, akikre ezt a tanári kar nem véleményezte.

— **A vagyonválság buza júliusi ára.** A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválsága fejében fizetendő buza árát a földmivelügyi miniszterrel egyetértően 1922 július hónapra szóló érvénnyel métermázsánként 3907 koronában állapítja meg.

— **Sándor Mátyás** szombaton az Apollóban.

— **A debreceni ref. főgimnázium I. osztályába** csak július 15-ig lehet a növendékeket előjegyeztetni. Akik e terminust elmulasztják, szeptember 1—5. napjain iratkozhatnak be. A II—VIII. osztályokba előjegyeztetni nem lehet, csak beírni szeptemberben, amennyiben még hely marad, mert egy osztályba 60-nál több tanulót felvenni semmi szin alatt nem szabad. Az is csak szeptemberben iratkozhatnak be, aki júniusban a beírást elmulasztotta. Szeptember 1—5. napjain protestáns tanulók iratkozhatnak be, más vallásuk 5—8. napjain. Ujjonnan beíratkozó tanulók szüleiikkel vagy megbízottakkal tartoznak megjelenni szüretesi, iskolai, ujjraoltási bizonyítványokkal. Tandij, tapintezeti, bentlakási jótéteményekéi augusztus 10-ig kell a tanári karnoz folyamodni; az elintézésről augusztus 20-ig értesítetnek. A beíráskor kedvezményes tapintezeti helyek betöltésénél új tanulók csekély számban vehetők figyelembe. Miután az intézebe való felvételi korlátok közé van szorítva, az elsőbbség a jobb tanulókat illeti. Bármely ügyben csak postabélyeg küldése mellett adhatlevelben felvilágosítást az igazgatóság.

— **Sándor Mátyás** eredeti párisi Gaumont-film szombaton az Apollóban.

— **Vizsgálóbíró a levegőben.** A vizsgálóbírók sok mindenféle helyre szálltak már ki a vizsgálat megajtása végett, de arra még nem volt példa, hogy egy vizsgálóbíró felszálljon a levegőbe, hogy az ott elkövetett bűntett szálait kibogozza. Mint Parisból írják, ez a maga nemében paratlan vizsgálat most folyt le Bourget-ben. Néhány héttel ezelőtt történt, hogy a calais-i csatorna fölött egy repülőgép hirtelen megállt, a következő másodpercében pedig nyilegyenesen beleesett a tengerbe. A gépen levő pilóta és két utas meghalt. Egy halászbárka személyzete tanuja volt a katasztrófának s azt állította, hogy a gép nem „rendes” körülmények között zuhant oly szerencsétlenül a tengerbe. Ha a gépnek valamilyen baja történtik a levegőben, akkor rendszerint ide-oda lebeg s majd, mintegy szobzott madár, leesik. A szobanförgő repülőgép a tanuk állítása szerint a „fejével” zuhant lefelé s így is furódott be a vízbe. Az a feltevés vetődött fel tehát, hogy az egyik utas repülés közben megőrült, lelőtte a pilótát, a ki ráesett a gépre, amely aztán fejjel lefelé zuhant. Devisé vizsgálóbíró azon a nézetben volt, hogy erről a bűnügyről nem lehet az iróasztal mellett dönteni. Elhatározta ennél fogva, hogy személyesen fog a feltevés helyességéről vagy helytelenségéről meggyőződni. Két szakértőt kért fel arra, hogy vele együtt szálljanak fel a repülőgépre. Mikor az aeroplánon ültek, a vizsgálóbíró megparancsolta a pilótának, hogy különböző mozdulatokat végezzen a levegőben. A pilóta ide-oda keringett, elállította a motort, mintha baja történt volna és türe, hogy a gép néhány méternyire leessen. Majd utánozta azt a mozdulatot, amelyet a szerencsétlenül járt pilótának tulajdonítottak. Ránéztedett a gép első részére s így engedte a gépet lefelé zuhanni. Mindezeket a mozdulatokat akkor is elvégezte a pilóta, amikor a vizsgálóbíró a földön volt és a tanuk jelenlétében a földről figyelte, hogyan esik le a repülőgép, ha „elromlott” a motor s hogyan akkor, ha a pilóta teljes testsúlyával ránehezedik a gépre. A tanuk egyhanguan azt vallották, hogy a szerencsétlenül járt gép épen úgy rohant lefelé, mint amikor a próbagép zuhant le akkor, amikor a pilóta az elülső részére rávetette a testsúlyát. A vizsgálóbíró ennek következtében megállapította, hogy a feltevés igen valószínű — nem lehetetlen, hogy egyik utas csakugyan lelőtte a pilótát és így történt a szerencsétlenség.

— **A piavei csata emléke.** Rómából jelentik: A piavei csata évfordulója alkalmával Vicenza több városában emlékünnepet rendeztek. A Passubiera nagy tömeg zarándokolt el, hogy résztvegyen az ünnepségen, amelynek folyamán az eseményekért mondott mise után *Gaezzi* tábornok, — kinek parancsnoksága alatt vívták ki az emlékezetes csatát — méltatta az akkori harcok jelentőségét. Beszédében a piavei csatát jelölte meg a központi hatalmak összeomlásának okául.

— **Ha az utas feledékeny...** *Pelchrimovszky* Sára a szaboles-megyei Orcsról Nyiregyházaán keresztül Debrecenbe utazott. Mikor Debrecenben leszállt, eszébe jutott, hogy zöldségszínű hencsertakaróját, amelyben ruhái voltak begöngyölve, a vasuti kocsiiban a kalauz ülésén felejtette. Mikor visszament érte, csomagjának már híre, hánva sem volt. Kára 35 ezer korona. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Ellopták egy orvostanhallgató biciklijét.** *Nyul* István orvostanhallgató, aki a kollégiumi internátusban lakik, feljelentést tett a rendőrségen, hogy *Torpedó*, szabadonfutó, kontrafészes kerékpárját a nyitott előcsarnokból ellopták. Kára 6 ezer korona. A nyomozás megindult a tettes kézrekerítésére.

— **A disznótól tolvajok.** *Ferge* István Csonka-utca 4. szám alatti lakos, hentesmester tegnap kiment a Bárány Mór-féle hizlaldába, hogy az ott elhelyezett disznait megetesse. Amint kiért s kinyitotta a disznóút, meglepetve látta, hogy a hét disznóból egy 80 kilós eltűnt. A nyomok, amelyeket a tolvajok hagytak hátra, a Márk Endre telep felé vezettek, majd egy tisztáson, a hizlaldától pár száz lépésnyire a nyomok megszakadtak s egy nagy vértócsa mutatatta, hogy ott az ellopott disznót a tolvajok levágták s felszeletelték. A rendőrség már nyomában van a tetteseknek.

— **Hamar kezdi...** Csákerényen *László* Ferko hatéves gyermek, mikor édesapja valami dologból kifolyólag megdorgálta, hirtelen kést rántott elő s apjába szurt, aki 8 nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett. *László* Ferko jelenleg az első elemibe jár. Az életet még igen magasan végezheti.

— **Debreceni iparosok Hajdusoboszlón.** Az ipartestületi elnökség felhívja mindazokat az iparostársakat, akik a hajdusoboszlói ipartestület 30 éves fennállása alkalmából 1922 július 9-én, vasárnap Hajdusoboszlón tartandó jubilaris ünnepélyen résztvenni akarnak, hogy ebbeli szándékukat a mai napon déli 12 óráig az ipartestületnél jelentésék be.

— **Ötezer korona helyett ötven.** Kellemtelen kaland érte *Valkó* Mihályné Egyház-tér 2 szám alatti lakost. Kiment a piacra vásárolni s egy ötezer koronás bankjegyet a szatyorjába tett. A piacon vette észre, hogy a nagy tolongásban valaki kilopta az ötezer koronát a szatyorból. Azonban a tolvaj ugy látszik, jó humoru ember, mert az ellopott ötezer koronás helyébe egy ötven koronás papírpénzt csempészett. A rendőrség megindította a nyomozást.

SPORT

A DEAC futballjátékosai felkéretnek, hogy 6-an, csütörtökön délután fél 2 órakor a pályaudvar előcsarnokában okvetlen jelenjenek meg. Intéző.

NAPIREND

1922
július 6 — Csütörtök

Prot.: Esaiás Kath.: Izaiás.
Közművelődési könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.

Csokonai-színház este nyolc órai kezdete „Az ezred apja” Vendrey Ferenc vendégszereplésével.

Nyári szinpad este 9 órakor a Magyar Házban.

„Napsugár” vagyonmentő árverés délután 3 órakor Piac-utca 10 sz. l. emelet.

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottságának ülése délután fél 4 órakor a városházán.

— **A pozsonyi árumintavásár.** A kereskedelmi és iparkamara felhívja a kereskedők és iparosok figyelmét a pozsonyi áruminta vásárra, mely július hó 9 és 16 között lesz. Egy időben országos iparkiallítás is lesz Pozsonyban. A cseh-szlovák állam 33%-os vasuti tarifális kedvezményt, az Első Dunagözhajózási Társaság 50%-os kedvezményt ad, míg a vízumszervezésnél 75%-os engedményt élveznek a látogatók.

Színház

Színház és mozgószínházak közleményei:

Vendrey Ferenc első vendégszereplését régen nem látott siker koronázta. A kiváló művész a Csokonai-színház együttesének élén, Kardoss Gézával, Heltayval, Szigetivel, Halassy néval, Lukács Juliával és Kálmán Mancival oly előadást produkált, mely méltan megérdemelte a szünni nem akaró tapsot. Az ezred apja még csütörtökön és pénteken marad műsoron.

Sándor Mátyás Jules Verne magyar tárgyú regénye, eredeti párisi Gaumont filmen, a szereplők a párisi Komédia Française művészei, e nagy attrakció I. és II-ik részét szombaton és vasárnap július 8. és 9-én mutatja be az Apolló. Előadások fél 7 és 9 órakor.

Vasuti szerencsétlenség az Urániában a Borzalmak perce c. filmen, ahol **Harry Hill** jársza a főszerepet, sok csodás trükk, hajsza stb. látható. Ezen **Chaplin** II. kényszerfürdés c. bohózatban. Ma csütörtökön utoljára 7, 9 től.

Jön, John Bull, Jön!

Dr REX-féle

Eucalyptus fogszappan.

A tubusos fogcrémekkel ellentétben ólmot nem tartalmazhat.

Olcsó, kellemes, biztos hatású.

Gyártja és forgalomba hozza:

Dr REX Chemiai Gyar és Gyógyszeráranyagkereskedés R.-T. Debrecen, (Városház épület.)

Telefon 292.

A tőzsde

Magyar korona: 45.

A valutapiacón a korona alacsonyabb zürichi jegyzése ellenére nyugatiakban kezdetben lanyha irányzat jutott érvényre és a dollár nyitási árfolyamához képest 25 ponttal esett vissza. Hasonlóképpen a többi nyugati fizetési eszközök, valamint a lei, szokol és dinár ellanyhultak.

Budapesti zárlat

Magyar hitel 2680, Osztrák hitel 500, Angol-Magyar 750, Leszámitoló bank 780, Magyar-Olasz 316, Jelz hitelbank 260, Hazai bank 620, Salgó 12800, Rimamurányi 8300, Közuti 1770, Déli vasút 3325, Államvasút 16150, Keresk. bank 7850, Általános takarékpénztár 1240, Pesti hazai 26000, Borsod-miskolci 4020, Concordia 2850, Budapesti gőz. 9250, Gizella 2600, Hungária 3150, Viktória 12400, Beocsini 9200, Kőb. 1070, Általános közsz. 20360, Urikányi 11550, Adria 13500, Atlantic 2550, Levante 12550, Trust 2700, Gans-Danubius 8400, Ganz villamos 17500, Lipták 480, Magy. acél 3575, Schlick 12.0, Wörner 775, Brassói 7750, Izzó 9075, Spódium 1925, Hazai fatem. 2325, Klotild 3875, Erdő 780, Nasic 15000, Neuschil Licht. 490, Orsz. fa 1125, Telefon 6500.

Valuták

Napoleon 4285-4315, Angol font 5110 5160, Dollár 1117-127, Francia frank 9175-9225, Márka 267-277, Lira 5200 5250, Osztrák kor. 5 20 5.40, Rubel 2950-3050, Lei 651-61, Szokol 2198 18 Svájci frank 212.50-21350, Korona dinár 1368-1388, Leugyel marka 2050-2150.

Devizák

Amsterdam 436-4, Koppenhága 24600, -25100, Krisztiania 19100 19500, London 5025-5075, Berlin 26800-27600, Milánó 5300-5350, Páris 9250-9325, Prága 2200 2220, Stockholm 29400-9000, Svájc 216 25-21700, Bécs 535-555, Zágráb 33500-34500, Newyork 996-1125.

Zürichi zárlat

Berlin 120.50 Holland 20300, Newyork 524, London 2335, Páris 4315, Milánó 249500, Brüsszel 4230, Prága 101000, Budapest 45, Zágráb 16200, Bukarest 1150, Bécs 250, Osztrák lebeljegyzett és hétnyolcad.

Nemesfémek piaca,

Ezüst korona 83-4, forint 233-26, 5 aronás 465-30, Napoleon 4033, 20 koronás arany 4200-50, dupla dukát 4400-500.

Területi tőzsde.

Az irányzat igen szilárd. A buza 50-60, a rozs 50-75, zab 110-20 koronával drágul mázsánként. A fővárosi malok ma nem vásároltak, elsősorban a vidéki malomok szerepeltek vevőként, amelyek adógabona fedezetét céljából vettek a árut a piacról. A rozsot ma is elhagolták.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 4100-025, fehérmegyei 4050-4100, pestmegyei 50-4100, rozs 3125-3150, takarmány pa 3850-3700, sörárpa 3750-850, les 2800-2825, zab 4150-4250, tengeri 50-3800, repce 44-46, Korpa 2325-50.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 819 sertés, süldő, érkezett 413 sertés és 15 süldő, datott 281 sertés. Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 220-224, nyúl 160-90.

Dollárt, ARANY, EZÜST
penzt, mas idegen penzt legdrágábban vesz

Simon Bankiroda DEBRECZEN,
Kossuth-u. 11
Egen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

ORNYATSEKISTVÁN
eg. porcellán háztartási cikkek keresé-
dése, ajánlja befőttes üvegeit minden
ite ben. Kész ablakok. Képerkeztes
Debreczen, Csapó-u. cza 1. sz.

anulólányt
vesz lapunk kiadóhivatala fize-
sel. Jelentkezni lehet a kiadó-
hivatalban.

Apró hirdetések

A fürdőző közönség

részére izléses fürdőkosztümök, trikók, gummisapkák és frotiranyagok nagy választékban Kardos Lászlónál

Használt

butorok és antik szekrény eladók. Szent Anna-utca 5. emelet.

Lakótársnak

ajánkozik butorral magános nőhöz magánosnő. - Cim a kiadóban.

Bélyeggyűjtemény és vésőintézet

PAULÓ I.
Batthyány-utca 22.
Telefon 1365.

Egy

butorozott szoba két fiatal ember részére július 15 re kiadó. Cim Honvéd utca 9. szám.

Lekást

keres magánosnő egy szoba konyhából állót. Közvetítőt díjazok. Cim a kiadóban

Ha el akar utazni és nincs fényképe, azonnal megkapja TAKÁCS műtermében
Nagyerdő.

Pintér Gusztáv

Tisza-palota, Piac-utca 8.
Jeggyűriék, brilliás árak rak-
tára. Ékszer, órák olcsón és
pontosan készit.

Hímzés

és mindenféle idegen pénzt a legdrágábban vesz

Eladók

jókarban levő keményfa-szekrény és ágyak. Kállai Boocskai-tér 5. sz.

Deszkaszín

18 méter hosszú, fennállva eladó Kuruc utca 101 sz. alatt Geréby szőlőskertben. Árverés kedden július 11 én d. u. 6 óraker Felvilágosítás kapható Deák Ferenc u. 13.

Forgács István

műorás
Bádógos-u.

Dollárt, Leit

és mindenféle idegen pénzt a legdrágábban vesz
Kaczsander bankiroda
Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54.

Elvállalok

diványok, hentesek készítését javítását. Ugyanott kész butorok

HORVÁTH kárpitosnál, Csapó-u 31.

Nehéz az élet, VÉGHEZ

jó ruhába járni gondot ad, olcsón beszerezni tessék menni, hol **kevesbé használt** finom férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zenédével szemben)

Száraz tűzifa

aprítva, hasábosan, ölenként és vagon-tételben
Darabos és oltott méz
cement, fedéllemez, téglá, cserép, gipsz, beton, homok
Deszka és fűrészelt áru
azonnali szállításra beszerezhető

BARTHA fatelep.
Ispotaly-u. 3-b. Telefon 7-85.

ÓLMOT

keres megvételre lapunk kiadóhivatala Piacz-u. 59.

Hivjon meg
ha van aranya vagy ezüstje eladó a legtöbbet én fizetek érte
Kramer Simontffy
utca 17.

Vasabroncs

kisebb vagy nagyobb mennyiségben kapható
Piacz-u. 59.

Szirek András
elsőrendű uri- és egyenruha szabósága
Divatos angol szövetek állandó raktára.
Szent Anna-ut 1. Telefon 509.

Wangor Antal

épület és butorasztalos
DEBRECZEN, Csapó-utca 9.sz.
Elvállal minden e szakmába vágó munkák készítését és javítását.
Szép világos hálószoba butor eladó.

Elcserélném

emeletes bérházamat olyan földszintes házzal, melyben csupán egy elfoglalható 5 szobás modern lakás van. Ez esetben öt szobás modern lakásomat azonnal átadnám.

CIM A HAJDUFÖLD KIADÓHIVATALÁBAN, PIAC-UTCA 59.

A Kornis Zsigmond és Márton

aradi cég
magyarországi központi irodája
Békéscsabáról.

értesíti a tűzifa-, műfa- és faszénkereskedőket, hogy a Debreczeni vonalra gravitáló tűzifa stb. importot felvette és e célból Debreczenben kirendeltséget állit fel.

Ideiglenes iroda:

Debreczen, József kir. herczeg-u. 19. sz. Halmosnál.
Telefon 5-37. sz.

Magyarországi központi iroda:

Békéscsaba, ahová mindennemű megkeresés intézendő.

Sürgőnycim: Kornholz Békéscsaba.

Telefon: Békéscsaba 201.

Mézet, olajos magvakat,

olajat, kölest és mindennemű mezőgazdasági terményt legelőnyösebben vásárol minden mennyiségben

GOLDSTEIN NÁNDOR

termény, olaj és gyarmataru nagykereskedő
Debreczen, Arany I. u. 2. Telefon 10-07.

Makulatur

5 kilogramos csomagoként kapható lapunk kiadóhivatalában. Kgr 34 K.

Szt. Pál gyógyintézet

Debreczen, Egyházpalota

Tüdőbetegek, idegsek, bennultak, reumások, bőrbetegek és sok más krónikus betegségben szenvedő járó betegek részére fizikalis gyógytényezőkkel felszerelt intézet. - Rendeles egész nap.

Házat

keresek megvételre 4-5 szobás elfoglalható lakással lehetőleg közel a város házához. Megkereséseket a kiadóba kérek „CSALÁDI HÁZ” jellegre. :-:

Patkányirtó szerek,

mindenféle pipereszappanok, parfümök kölniszerek, fogkefék és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetőek a

Korzó Drogueriában Piacz-utca 42. TELEFON 14-80